

บทความวิจัย

การศึกษาทักษะการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล (Digital Literacy) ของนิสิตครูสังคมศึกษา
เพื่อการปรับตัวในโลกยุคผันผวน (VUCA World)
THE EDUCATION OF DIGITAL LITERACY FOR SOCIAL STUDIES
STUDENTS TO PREPARE FOR THE VUCA WORLD

พิมพ์ตะวัน จันทัน

Pimtawan Jantan

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

Faculty of Social Sciences, Srinakharinwirot University, Bangkok, Thailand

Corresponding author E-mail: pimtawan@sg.swu.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีจุดประสงค์ 1) เพื่อศึกษาทักษะการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัลของนิสิตครูสังคมศึกษา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อการปรับตัวในโลกยุคผันผวน 2) เพื่อเสนอแนวทางการปรับตัวของนิสิตครูสังคมศึกษา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัลในโลกแห่งการผันผวน เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้การเลือกแบบอาสาสมัคร กลุ่มตัวอย่างคือ อาจารย์มหาวิทยาลัยจำนวน 20 คน และนิสิตครูสังคมศึกษาที่กำลังศึกษาชั้นปีที่ 1 - 4 จำนวน 120 คน รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกและสอบถาม เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามทักษะของการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัลในโลกแห่งการผันผวนของครูสังคมศึกษา และแนวทางการปรับตัวของนิสิตครูสังคมศึกษาเพื่อการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัลในโลกแห่งการผันผวน นำผลมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ คือ ร้อยละและการวิเคราะห์ค่าหลัก ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัลของนิสิตครูสังคมศึกษาเพื่อการปรับตัวในโลกยุคผันผวนมี 5 ด้านคือ ด้าน 1 การใช้สื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอน ด้าน 2 การวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน ด้าน 3 การตระหนักรู้ทางสังคม 4 มีวิจารณญาณในการรับข้อมูลข่าวสารและด้าน 5 ใช้สื่อดิจิทัลภายใต้กฎหมาย 2) แนวทางการปรับตัวของนิสิตครูสังคมศึกษาเพื่อการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัลในโลกแห่งการผันผวน มี 4 ด้านคือ การเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนการสอน บทบาทหน้าที่ของผู้เรียนและผู้สอน การออกแบบการจัดการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผล

คำสำคัญ: ทักษะการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล, นิสิตครูสังคมศึกษา, การปรับตัวในโลกยุคผันผวน

Abstract

This research aims to 1) study digital literacy for social studies students in faculty of Social Sciences, Srinakharinwirot University to prepare for the VUCA world and 2) suggest ways develop to social studies students in faculty of Social Sciences, Srinakharinwirot University to prepare for the VUCA world. This research is a survey research method with a volunteer selection. The sample used in the research included 20 lecturers and 120 social studies students. The methodologies used are in-depth interviews and surveys. There are data analysis used percentage and keyword analysis. Results found that: 1) digital literacy for social studies students to prepare for the VUCA world 5 parts are using the digital media, need analysis of students, raising awareness, Critical in receiving information, using digital under the law 2) the ways in develop to social studies students

to prepare for the VUCA world are 4 parts; prepare in teaching, teacher's role and student's role, Instructional design and evaluate.

Keywords: Digital Literacy, Social Studies Students, to Prepare for The VUCA World

บทนำ

ปัจจุบันโลกมีการผันผวนอยู่ตลอดเวลาตั้งแต่เกิดสถานการณ์โควิดทั่วโลกส่งผลให้โลกมีการเปลี่ยนแปลงและเกิดสถานการณ์ต่าง ๆ ที่มีความไม่แน่นอนอยู่ตลอดเวลา เรียกว่า ยุคโลกแห่งการผันผวน (VUCA World) ที่ส่งผลกระทบต่อด้านวิชาการ ธุรกิจ เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง และสังคม เป็นการผันเปลี่ยนที่ไม่แน่นอน บนสถานการณ์การบริหารงานภายใต้สภาพแวดล้อมที่ผันผวน ซับซ้อน ไม่แน่นอนและคลุมเครือ ซึ่งล้วนเป็นสถานการณ์ที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้ และเกิดขึ้นอย่างฉับพลัน อีกทั้งไม่สามารถหาคำตอบเพื่ออธิบายเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นได้ในขณะนั้น (European Commission, 1994); (พัชรภรณ์ ดวงชื่น, 2561) ตัวอย่างของสถานการณ์ที่เห็นได้อย่างชัดเจนที่สุดในขณะนี้ คือ สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่ไม่สามารถควบคุมได้ในทันที และเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยความผันผวนจากการเกิดขึ้นและการแพร่ระบาดอย่างรวดเร็ว ความไม่ชัดเจน จากความรู้ความเข้าใจในช่วงแรกของการแพร่ระบาด จากการไม่ทราบสายพันธุ์ไวรัสซึ่งไม่เคยพบในทางการแพทย์ ความซับซ้อนของปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการจะแก้ไขสถานการณ์ รวมไปถึงความคลุมเครือของวิธีการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้น เป็นต้น (บุษบา สุธีธร, 2563)

จากผลการวิจัยของนักวิชาการทั้งไทยและต่างประเทศที่ได้ศึกษาเรื่องของสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงนี้ หนึ่งในนั้นมีข้อค้นพบที่น่าสนใจว่า มนุษย์ต้องใช้เทคโนโลยีในการช่วยแก้ปัญหา ซึ่งจากการนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์จะเห็นได้ว่าทักษะที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง คือ ทักษะการรู้เท่าทันดิจิทัล หรือ Digital Literacy คือความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต รวมถึงการประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูล โดยมีการใช้ทักษะเฉพาะหรือสมรรถนะในการทำงานร่วมกับเทคโนโลยีสารสนเทศ ใช้เพื่อรวบรวม นำเสนอข้อมูล ประเมินผลและสร้างสรรค์ได้ด้วยตนเอง โดยคำนึงถึงความปลอดภัยต่อสังคม และหลักจริยธรรม มีมารยาท รู้กาลเทศะ การใช้ภาษาที่เหมาะสม รู้สิทธิหน้าที่ของตนเองเคารพในสิทธิของผู้อื่น ปกป้องข้อมูลส่วนตัว และไม่เปิดเผยข้อมูลใด ๆ เกินความจำเป็น แบ่งเป็น 3 มิติ ได้แก่ มิติทางพุทธิพิสัย มิติทางเทคนิค และมิติทางสังคมและอารมณ์ (Gilster, P., 1997); (ปิยธิดา ลอเอี่ยม และคณะ, 2564); (พรชนิตร์ ลีนาราช, 2560); (ชุดิมา สัจจามนต์, 2563) เป็นสิ่งที่จะช่วยให้มนุษย์สามารถนำความรู้และความสามารถจากทักษะนี้ไปใช้ในการแก้ไขปัญหาและเป็นทักษะที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในปัจจุบันโดยเฉพาะวัยรุ่นที่กำลังเรียนในระดับอุดมศึกษา เป็นวัยที่มีความจำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีเพื่อเป็นสื่อการเรียนการสอนและการสร้างสรรค์ชิ้นงาน สอดคล้องกับเป้าประสงค์ของยุทธศาสตร์ชาติ ในด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทักษะในการใช้สื่อ ในการสร้างพลเมืองในอนาคต (คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561)

วิชาสังคมศึกษา เป็นวิชาที่มีการจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของมนุษย์ในสังคมประเทศชาติและโลก มีเป้าประสงค์ในการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเยาวชนสู่ความเป็นพลเมืองดีและมีทักษะในการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ซึ่งจึงต้องมีการเตรียมความพร้อมในการเป็นแม่แบบที่ดี ครูสังคมศึกษาจึงมีความสำคัญในการสร้างพลเมืองที่รู้เท่าทันดิจิทัล เพื่อปรับตัวในโลกยุคแห่งการผันผวน จึงควรมีการปลูกฝังการมีทักษะการรู้เท่าทันดิจิทัลตั้งแต่เป็นนิสิตครูสังคมศึกษาที่กำลังจะเตรียมเป็นครูสอนวิชาสังคมศึกษาในอนาคตอันใกล้ ปัจจุบันนิสิตครูสังคมศึกษามีความสามารถในการใช้สื่อและเทคโนโลยีแต่ยังขาดการรู้เท่าทันสื่อและการใช้อย่างมีวิจารณญาณ สอดคล้องกับแนวคิดของ Martin, A. ได้ระบุถึงปัญหาของการขาดทักษะการรู้เท่าทันดิจิทัลในนักศึกษามหาวิทยาลัยว่า การที่นักศึกษานั้นขาดทักษะและองค์ความรู้ทางดิจิทัลอาจส่งผลกระทบต่อปัญหาของการทำงานใน

โลกอนาคต โดยการเข้ามามีทักษะการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัลจะทำให้เข้าถึงสารสนเทศและเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายขึ้นและช่วยอำนวยความสะดวกในการศึกษาตลอดชีวิต (Martin, A., 2010)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัลของนิสิตครูสังคมศึกษา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อการปรับตัวในโลกยุคผันผวน
2. เพื่อเสนอแนวทางการปรับตัวของนิสิตครูสังคมศึกษา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัลในโลกแห่งการผันผวน

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาทักษะการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล (Digital Literacy) ของนิสิตครูสังคมศึกษาเพื่อการปรับตัวในโลกยุคผันผวน (VUCA World) คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอบเขตของโครงการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้

ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

ตัวแปรต้น คือ ทักษะการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัลและแนวทางการปรับตัวของนิสิตครูสังคมศึกษาเพื่อการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล

ตัวแปรตาม คือ การปรับตัวในโลกยุคผันผวน

2. ขอบเขตด้านประชากรและพื้นที่

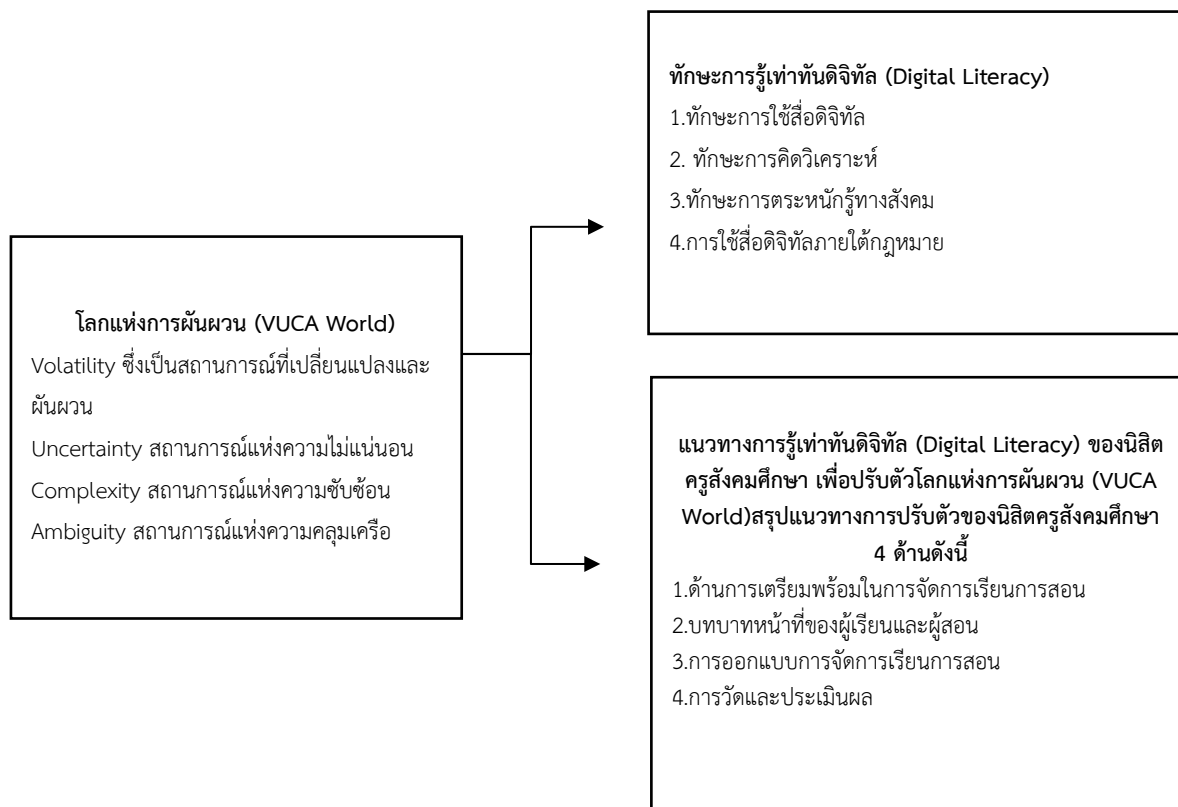
2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 2,068 คน (ส่วนทรัพยากรบุคคล มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2566) และนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 21,691คน (วิชาการและหลักสูตร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2566)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยใช้การเลือกแบบอาสาสมัคร ได้แก่ อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒสายวิทยาศาสตร์จำนวน 10 คน สายมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 10 คน รวมอาจารย์ 20 คน และนิสิตครูสังคมศึกษา ที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 - 4 จำนวน 120 คน รวม 140 คน โดยใช้ทาร์เยามาเน่ ระดับความคลาดเคลื่อน 0.10

3. กรอบแนวคิดของโครงการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

4. การดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง การศึกษาทักษะการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล (Digital Literacy) ของนิสิตครูสังคมศึกษาเพื่อการปรับตัวในโลกยุคผันผวน (VUCA World) มีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัย เรื่องทักษะการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล (Digital Literacy) และปรับตัวในโลกยุคผันผวน (VUCA World) ของนักวิชาการไทยและต่างประเทศ และนำมาวิเคราะห์ทักษะการรู้เท่าทันดิจิทัลของครูสังคมศึกษา ในยุคแห่งการผันผวน

ขั้นที่ 2 สัมภาษณ์และสำรวจกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การเลือกแบบอาสาสมัครในการวิจัยโดยผู้วิจัยได้ดำเนินการ 2 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 2.1 สัมภาษณ์อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒสายวิทยาศาสตร์ จำนวน 10 คน สายมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 10 คน รวมอาจารย์ 20 คน เกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัลของนิสิตครูสังคมศึกษาเพื่อการปรับตัวในโลกยุคผันผวนและแนวทางการปรับตัว และต่อมาขั้นที่ 2.2 ผู้วิจัยทำการนำทักษะการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัลของนิสิตครูสังคมศึกษาเพื่อการปรับตัวในโลกยุคผันผวนที่ได้จากการสัมภาษณ์อาจารย์มหาวิทยาลัยไปสอบถามนิสิตครูสังคมศึกษา ที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 - 4 จำนวน 120 คน ว่าทักษะใดที่ครูสังคมศึกษาควรมีและพร้อมกับการสอบถามแนวทางการปรับตัว

ขั้นที่ 3 ออกแบบเครื่องมือวิจัย เครื่องมือวิจัยที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัยจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านสังคมศึกษา ด้านความเป็นพลเมืองและการวิจัยและวัดประเมิน โดย 1) แบบสัมภาษณ์อาจารย์มหาวิทยาลัยในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ 1.1) ทักษะของการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัลในโลกแห่งการผันผวนของครูสังคมศึกษา 1.2) แนวทางการปรับตัวของนิสิต

ครูสังคมศึกษาเพื่อการเรียนรู้เท่าทันสื่อดิจิทัลในโลกแห่งการผันผวน โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์คำหลัก (Domain Analysis) 2) แบบสอบถามนิสิตในประเด็น ของทักษะการเรียนรู้เท่าทันสื่อและแนวทางการปรับตัวของครูสังคมศึกษาเพื่อเพิ่มทักษะการเรียนรู้เท่าทันสื่อดิจิทัลในโลกแห่งการผันผวน และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้ข้อมูลทางสถิติคือ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ

ขั้นที่ 4 ขั้นตอนการวิจัย งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีขั้นตอนเก็บรวบรวมข้อมูลโดยนำเครื่องมือไปทำการสัมภาษณ์และสำรวจความคิดเห็นเพื่อนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ทักษะการเรียนรู้เท่าทันสื่อดิจิทัลของนิสิตครูสังคมศึกษาเพื่อการปรับตัวในโลกยุคผันผวนและเสนอแนวทางการปรับตัวของนิสิตครูสังคมศึกษา

ขั้นที่ 5 สรุปผล อภิปรายผลและรายงานผลการวิจัย โดยนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติคือ ร้อยละและการวิเคราะห์คำหลัก

ผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง การศึกษาทักษะการเรียนรู้เท่าทันสื่อดิจิทัลของนิสิตครูสังคมศึกษาเพื่อการปรับตัวในโลกยุคผันผวน สามารถสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาทักษะการเรียนรู้เท่าทันสื่อดิจิทัลของนิสิตครูสังคมศึกษาเพื่อการปรับตัวในโลกยุคผันผวน นำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 ผลการศึกษาจากแหล่งข้อมูลเอกสารและการทบทวนวรรณกรรม

จากการศึกษาตำราและทบทวนวรรณกรรมจากแหล่งข้อมูลทั้งในต่างประเทศและประเทศไทย พบว่าทักษะการเรียนรู้เท่าทันสื่อดิจิทัลในโลกแห่งการผันผวนของครูสังคมศึกษาสามารถนำมาสังเคราะห์การเรียนรู้เท่าทันดิจิทัล ได้ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงความสัมพันธ์ของทักษะและพฤติกรรมบ่งชี้ของการรู้เท่าทันดิจิทัลกับการปรับตัวในโลกยุคผันผวนสู่แนวทางการปรับตัวของนิสิตครูสังคมศึกษา

ข้อ	องค์ประกอบ ของโลกยุคผัน ผวน (VUCA World)	ทักษะและพฤติกรรมบ่งชี้ ของทักษะการเรียนรู้เท่าทัน ดิจิทัล (Digital Literacy)	ทักษะรู้เท่าทันดิจิทัล (Digital Literacy) กับการปรับตัวในโลกยุคผันผวน (VUCA World)	แนวทางการปรับตัวของ นิสิตครูสังคมศึกษา
1	V (Volatility) คือ ความผันผวน การเปลี่ยนแปลง ที่รวดเร็วและ ยากต่อการคาด เดา	1. ทักษะการใช้สื่อดิจิทัล คือ การมีความสามารถในการเข้าถึง การจำแนก และการเลือกใช้อินเทอร์เน็ต 2. ทักษะการคิดวิเคราะห์ ในการใช้ คือ การมี ความสามารถในการคิด วิเคราะห์ข้อมูล 3. ทักษะการตระหนักรู้ ทางสังคม คือ	1. DL และ V (Volatility) ต้องมีทักษะในการใช้สื่อดิจิทัล มีความเข้าใจ และสามารถเข้าถึงข้อมูลดิจิทัลได้อย่างมี ประสิทธิภาพเพื่อเตรียมพร้อมรับความ เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ดังนั้นทักษะที่ จำเป็นอย่างยิ่งคือ การคิดวิเคราะห์และการ ตระหนักรู้ทางสังคม เป็นสิ่งที่สำคัญ เนื่องจากสังคมมีการผันผวนอยู่ตลอดเวลา ครูสังคมต้องเข้าใจและรู้ทันต่อความเป็นไป ตามโลกาภิวัตน์ของสังคมไทยและสังคมโลก	สรุปแนวทางการปรับตัว ของนิสิตครูสังคมศึกษา 4 ด้านดังนี้ 1. ด้านการเตรียมพร้อม ในการจัดการเรียนการ สอน 2. บทบาทหน้าที่ของ ผู้เรียนและผู้สอน 3. การออกแบบการ จัดการเรียนการสอน 4. การวัดและประเมินผล
2	U (Uncertainty) คือ ความไม่ แน่นอน ไม่คงที่ ไม่สม่ำเสมอ ยาก ต่อการคาดเดา	ความสามารถในการใช้สื่อ ดิจิทัลเพื่อประโยชน์ต่อ สังคม โดยการคำนึงถึงการ เป็นส่วนหนึ่งของสังคม	2. DL และ U (Uncertainty) ต้องมีทักษะในการใช้สื่อดิจิทัล ทักษะการคิด วิเคราะห์ในการใช้ดิจิทัล โดยมีการคิด วิเคราะห์เป็นฐานในการทำงานโดยต้องมีการ คิดวิเคราะห์รอบด้านจนนำไปสู่การสรุปผล	

ตารางที่ 1 แสดงความสัมพันธ์ของทักษะและพฤติกรรมบ่งชี้ของการรู้เท่าทันดิจิทัลกับการปรับตัวในโลกยุคผันผวนสู่แนวทางการปรับตัวของนิสิตครูสังคมศึกษา (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบ ของโลกยุคผัน ผวน (VUCA World)	ทักษะและพฤติกรรมบ่งชี้ ของทักษะการรู้เท่าทัน ดิจิทัล (Digital Literacy)	ทักษะรู้เท่าทันดิจิทัล (Digital Literacy) กับการปรับตัวในโลกยุคผันผวน (VUCA World)	แนวทางการปรับตัวของ นิสิตครูสังคมศึกษา
3	C (Complexity) คือ ความ สลับซับซ้อนที่ มากขึ้น	4. การใช้สื่อดิจิทัลภายใต้ กฎหมาย คือ การใช้สื่อ ดิจิทัลภายใต้กฎหมายของ สังคมและไม่ละเมิด	3. DL และ C (Complexity) ต้องมีทักษะในการคิดวิเคราะห์เป็นฐานและ ต้องอาศัยทักษะด้านการทำงานของ เทคโนโลยีในเรื่องของการใช้ประโยชน์และ ทักษะการทำงานร่วมกันรวมถึงทักษะ การตระหนักรู้ทางสังคมในเรื่องของความ รับผิดชอบต่อสังคมด้วยรวมถึงต้องมี ทักษะในการใช้สื่อดิจิทัลตามกฎหมาย โดย ไม่ละเมิด	
4	A (Ambiguity) คือ ความ คลุมเครือไม่ ชัดเจน ไม่ สามารถคาดเดา ได้		2. DL และ A (Ambiguity) ต้องมีทักษะในการใช้สื่ออย่างถูกต้อง ใน เรื่องความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยี รวมถึงทักษะในการคิดวิเคราะห์และ ประเมินผลข้อมูล ทั้งนี้ต้องมีทักษะการ ตระหนักรู้ทางสังคมประกอบด้วย	

จากตารางสามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์กันและสรุปออกเป็นทักษะการรู้ทันและคำอธิบายถึงพฤติกรรมบ่งชี้ ได้ดังนี้

ข้อ 1 ในโลกของ V (Volatility) คือ ความผันผวน การเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและยากต่อการคาดเดา ครูสังคมศึกษา ต้องมีทักษะในการใช้สื่อดิจิทัล มีความเข้าใจและสามารถเข้าถึงข้อมูลดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อเตรียมพร้อมรับความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ดังนั้นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งคือ ทักษะการคิดวิเคราะห์และทักษะการตระหนักรู้ทางสังคม เป็นสิ่งที่สำคัญ เนื่องจากสังคมมีการผันผวนอยู่ตลอดเวลา ครูสังคมต้องเข้าใจและรู้ทันต่อความเป็นไปตามโลกาภิวัตน์ของสังคมไทยและสังคมโลก

ข้อ 2 ในโลกของ U (Uncertainly) คือ ความไม่แน่นอน ไม่คงที่ ไม่สม่ำเสมอ ยากต่อการคาดเดา ครูสังคมศึกษาต้องมีทักษะในการใช้สื่อดิจิทัล ทักษะการคิดวิเคราะห์ในการใช้ดิจิทัล โดยมีการคิดวิเคราะห์เป็นฐานในการทำงานโดยต้องมีการคิดวิเคราะห์รอบด้านจนนำไปสู่การสรุปผล

ข้อ 3 ในโลกของ C (Complexity) คือ ความสลับซับซ้อนที่มากขึ้น มีทักษะในการใช้สื่อดิจิทัล คือ มีความเข้าใจและสามารถเข้าถึงข้อมูลดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อเตรียมพร้อมรับความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ครูสังคมศึกษาต้องมีทักษะในการคิดวิเคราะห์เป็นฐานและต้องอาศัยทักษะด้านการทำงานของเทคโนโลยีในเรื่องของการใช้ประโยชน์และทักษะการทำงานร่วมกันรวมถึงทักษะการตระหนักรู้ทางสังคมในเรื่องของความรับผิดชอบต่อสังคมด้วยรวมถึงต้องมีทักษะในการใช้สื่อดิจิทัลตามกฎหมาย โดยไม่ละเมิด

ข้อ 4 ในโลกของ A (Ambiguity) คือ ความคลุมเครือไม่ชัดเจน ไม่สามารถคาดเดาได้ ครูสังคมศึกษาต้องมีทักษะในการใช้สื่ออย่างถูกต้อง ในเรื่องความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีรวมถึงทักษะในการคิดวิเคราะห์และประเมินผลข้อมูล ทั้งนี้ต้องมีทักษะการตระหนักรู้ทางสังคมประกอบด้วย

1.2 ผลจากการสัมภาษณ์อาจารย์มหาวิทยาลัย

จากการสัมภาษณ์อาจารย์มหาวิทยาลัยสายวิทยาศาสตร์จำนวน 10 คน สายมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 10 คน รวมอาจารย์ 20 คน

จากการสัมภาษณ์อาจารย์มหาวิทยาลัย สามารถสรุปทักษะการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัลของนิสิตครูสังคมศึกษาโลกยุคผันผวน (VUCA World) ได้ 4 ด้านดังนี้ ด้าน 1 การใช้สื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอน มีพฤติกรรมบ่งชี้คือ เข้าใจและสามารถเข้าถึง เลือกใช้ข้อมูลดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้าน 2 การวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน มีพฤติกรรมบ่งชี้คือ สามารถคิด วิเคราะห์ แยกแยะ ข้อมูล และทันต่อข่าวสารที่เปลี่ยนแปลงไปตามโลกาภิวัตน์ ด้าน 3 การตระหนักรู้ทางสังคม มีพฤติกรรมบ่งชี้คือเข้าใจและรู้ทันต่อความเป็นไปตามโลกาภิวัตน์ของสังคมไทยและสังคมโลก ด้านที่ 4 มีวิจารณญาณในการรับข้อมูลข่าวสาร มีพฤติกรรมบ่งชี้คือ มีความสามารถในการไตร่ตรอง ตีความและเลือกใช้ข้อมูล ข่าวสารอย่างเหมาะสมและด้าน 5 ใช้สื่อดิจิทัลภายใต้กฎหมายมีพฤติกรรมบ่งชี้คือ มีความสามารถในการไตร่ตรอง ตีความและเลือกใช้ข้อมูล ข่าวสารอย่างเหมาะสม

1.3 ผลการสำรวจความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี

ผู้วิจัยได้นำข้อทักษะและพฤติกรรมบ่งชี้ของการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัลของนิสิตครูสังคมศึกษาโลกยุคผันผวน (VUCA World) ไปทำการสอบถามความคิดเห็นของนิสิตครูสังคมศึกษา ที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 - 4 จำนวน 120 คน ผลปรากฏว่า

ตารางที่ 2 แสดงผลของความคิดเห็นทักษะและพฤติกรรมบ่งชี้ของการรู้เท่าทันดิจิทัลกับการปรับตัวในโลกยุคผันผวนของนิสิตครูสังคมศึกษา

ทักษะการรู้เท่าทันสื่อ ดิจิทัลของนิสิตครูสังคม ศึกษาโลกยุคผันผวน (VUCA World)	พฤติกรรมบ่งชี้	ความคิดเห็น		สามารถ นำไปใช้ได้
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
ด้าน 1 การใช้สื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอน	เข้าใจและสามารถเข้าถึง เลือกใช้ข้อมูลดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	65.35	24.65	✓
ด้าน 2 การวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน	สามารถคิด วิเคราะห์ แยกแยะ ข้อมูล และทันต่อข่าวสารที่เปลี่ยนแปลงไปตามโลกาภิวัตน์	76.75	13.25	✓
ด้าน 3 การตระหนักรู้ทางสังคม	เข้าใจและรู้ทันต่อความเป็นไปตามโลกาภิวัตน์ของสังคมไทยและสังคมโลก	68.35	21.65	✓
ด้านที่ 4 มีวิจารณญาณในการรับข้อมูลข่าวสาร	มีความสามารถในการไตร่ตรอง ตีความและเลือกใช้ข้อมูล ข่าวสารอย่างเหมาะสม	67.50	21.25	✓
ด้าน 5 ใช้สื่อดิจิทัลภายใต้กฎหมาย	รู้ข้อกำหนดของกฎหมายที่ว่าด้วยการใช้สื่อดิจิทัลและใช้สื่อดิจิทัลโดยไม่ละเมิดต่อผู้อื่น	68.35	21.65	✓

ผลการสอบถามนิสิตพบว่า นิสิตจำนวน 120 คน ตอบแบบสอบถามจำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 90 โดยส่วนใหญ่เห็นด้วยกับทักษะและพฤติกรรมบ่งชี้ของการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัลของนิสิตครูสังคมศึกษาโลกยุคผันผวน (VUCA World) โดย ด้าน 2 การวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน มีพฤติกรรมบ่งชี้คือ มีความสามารถคิด วิเคราะห์ แยกแยะ ข้อมูล และทันต่อข่าวสารที่เปลี่ยนแปลงไปตามโลกาภิวัตน์เห็นด้วยมากที่สุด ร้อยละ 76.75 รองมาคือ ด้าน 3 การตระหนักรู้ทางสังคม มีพฤติกรรมบ่งชี้คือเข้าใจและรู้ทันต่อความเป็นไปตามโลกาภิวัตน์ของสังคมไทยและสังคมโลกและด้าน 5 ใช้สื่อดิจิทัลภายใต้กฎหมายมีพฤติกรรมบ่งชี้คือ มีความสามารถในการ

ไต่ตรง ตีความและเลือกใช้ข้อมูล ข่าวสารอย่างเหมาะสม เห็นด้วยร้อยละ 68.35 ด้านที่ 4 มีวิจรรย์ญาณในการรับข้อมูลข่าวสาร มีพฤติกรรมบ่งชี้คือ มีความสามารถในการไต่ตรง ตีความและเลือกใช้ข้อมูล ข่าวสารอย่างเหมาะสม เห็นด้วยร้อยละ 67.50 และด้าน 1 การใช้สื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอน มีพฤติกรรมบ่งชี้คือ เข้าใจและสามารถเข้าถึง เลือกใช้ข้อมูลดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เห็นด้วยร้อยละ 65.35

ผลจากการศึกษาจาก 3 วิธีข้างต้น พบว่า การรู้เท่าทันสื่อดิจิทัลของนิสิตครูสังคมศึกษาโลกยุคผันผวน (VUCA World) สามารถสรุปได้เป็น 5 ด้าน คือ ด้าน 1 การใช้สื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอน ด้าน 2 การวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน ด้าน 3 การตระหนักรู้ทางสังคม ด้านที่ 4 มีวิจรรย์ญาณในการรับข้อมูลข่าวสาร และด้าน 5 ใช้สื่อดิจิทัลภายใต้กฎหมาย

2. ผลการศึกษาแนวทางการปรับตัวของนิสิตครูสังคมศึกษาเพื่อการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัลในโลกแห่งการผันผวน ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์อาจารย์มหาวิทยาลัยและสำรวจความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี สามารถสรุปแนวทางได้ออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนการสอน

ในโลกที่มีความผันผวน ไม่แน่นอน สลับซับซ้อนและคลุมเครือไม่ชัดเจนนิสิตครูสังคมศึกษาควรมีความพร้อมในการออกแบบแผนการจัดการเรียนการสอนอย่างทันเหตุการณ์และควรมีทักษะการใช้สื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอน ต้องสามารถเข้าใจและสามารถเข้าถึง เลือกใช้ข้อมูลดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและนอกจากนี้ต้องมีทักษะในการการคิดวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน คิด วิเคราะห์ แยกแยะ ข้อมูล และทันต่อข่าวสารที่เปลี่ยนแปลงไปตามโลกาภิวัตน์เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนจัดทำแผนการสอน ทั้งการกำหนดจุดประสงค์ให้เหมาะสม การกำหนดขอบเขตเนื้อหา การเลือกมโนทัศน์ทางสังคมศาสตร์มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม

2.2 บทบาทหน้าที่ของผู้เรียนและผู้สอน

บทบาทหน้าที่ของนิสิตครูสังคมศึกษาในฐานะการเตรียมที่จะเป็นครูผู้สอนในอนาคต ครูต้องมีการปรับตัวให้ทันต่อเหตุการณ์ของยุคโลกาภิวัตน์ที่เปลี่ยนแปลงไป มีการศึกษาข้อมูลข่าวสารและหนังสือ ตำราทางศาสตร์วิชาอย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน และมีการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน ครูมีหน้าที่เป็นผู้ชี้แนะ(Coach)และสนับสนุนการเรียนรู้ (Facilitator) ให้กับนักเรียน ส่วนนักเรียนต้องมีความสามารถในการรับข่าวสาร มีวิจรรย์ญาณในการรับข่าวสาร สามารถไต่ตรง ตีความและเลือกใช้ข้อมูล ข่าวสารอย่างเหมาะสมและใช้เทคโนโลยีได้อย่างสร้างสรรค์และสร้างประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น

2.3 การออกแบบการจัดการเรียนการสอน

การออกแบบการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา ควรเปลี่ยนชั้นเรียนทั่วไปให้เกิดการเรียนการสอนที่เป็น Active Learning มีกระบวนการตั้งแต่กำหนดจุดประสงค์ กิจกรรมการเรียนรู้และการวัดประเมินผลอย่างชัดเจนและเหมาะสมกับนักเรียน ควรมีการบูรณาการและเชื่อมโยงองค์ความรู้ทางสังคมศาสตร์สู่ชั้นเรียนสังคมศึกษาและเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่นำไปสู่การเป็นพลเมืองดี

2.4 การวัดและประเมินผล

การวัดประเมินผลควรมีความชัดเจนและเป็นระบบ อาจมีการประเมินผลย่อย (Formative Assessment) เพื่อทดสอบความเข้าใจของผู้เรียน หรือประเมินสรุปผล (Summative Assessment) เพื่อวัดความสามารถของผู้เรียนทั้งนี้ ควรออกแบบวิธีการและเกณฑ์การประเมินให้เหมาะสมกับจุดประสงค์ เนื้อหา และผู้เรียน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาทักษะการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัลของนิสิตครูสังคมศึกษาเพื่อการปรับตัวในโลกยุคผันผวน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ทักษะการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัลของนิสิตครูสังคมศึกษาเพื่อการปรับตัวในโลกยุคผันผวนตามจุดประสงค์ข้อ 1 จากผลการวิจัยพบว่า ทักษะการรู้เท่าทันสื่อมีทั้งหมด 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้าน 1 การใช้สื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอน ด้าน 2 การวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน ด้าน 3 การตระหนักรู้ทางสังคม ด้านที่ 4 มีวิจรรย์ญาณในการรับข้อมูลข่าวสารและด้าน 5 ใช้สื่อดิจิทัลภายใต้กฎหมาย ซึ่งแต่ละทักษะมีความสำคัญที่ครูสังคมศึกษาควรมีในโลกแห่งการผันผวนที่มีความเปลี่ยนแปลงอย่างไม่หยุดนิ่งและซับซ้อนสอดคล้องกับแนวคิดของ European Commission และ Ministry of Education ได้นำเสนอมิติของการรู้เท่าทันดิจิทัล ในด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและการมีทักษะในการใช้ในชีวิตประจำวัน ที่ช่วยในเรื่องการสร้างสรรคงานผ่านเครื่องมือหรือสื่อดิจิทัล ในการสร้างสรรค์ประโยชน์ด้านต่าง ๆ ของสังคม และเน้นเรื่องของการตระหนักถึงความสำคัญ ทักษะการใช้ วิธีการใช้ รวมไปถึงการวัดและประเมินผลแบบสะท้อนกลับอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเน้นเรื่อง การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี การให้ความสำคัญในการเลือกเครื่องมือที่ต้องการใช้ การจัดระบบข้อมูล และการประเมินผลและการพัฒนาอย่างไม่หยุดนิ่ง (European Commission, 1994); (Ministry of Education., 2003) และความสัมพันธ์กับแนวคิดของ Martin, A. ในเรื่องของการพัฒนาข้อมูลโดยใช้สื่อดิจิทัลและจากผลการวิจัยพบข้อสังเกตว่าทักษะที่ควรมีมากที่สุดคือ ด้าน 3 การตระหนักรู้ทางสังคม มีพฤติกรรมบ่งชี้คือ การเข้าใจและรู้ทันต่อความเป็นไปตามโลกาภิวัตน์ของสังคมไทยและสังคมโลก (Martin, A., 2003) นอกจากนี้พัชราภรณ์ ดวงชื่น และวัฒนาพร ระวังทุกข์ กล่าวถึง การที่มนุษย์มุ่งสู่การสร้างสภาวะปกติแบบใหม่ (The New Normal) ในสังคมของเทคโนโลยีที่มีการหมุนอยู่ตลอดเวลา มีทั้งข่าวสารทางบวกและลบที่ต้องพิจารณาไตร่ตรองอย่างถี่ถ้วน มนุษย์จึงต้องมีการเข้าใจและปรับตัวให้ทันต่อโลกที่หมุนและเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ยังพบว่า ทักษะการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัลของนิสิตครูสังคมศึกษาทั้ง 5 ด้านมีคะแนนของความคิดเห็นของนิสิตที่เห็นด้วยนั้น อยู่ในปริมาณสูงที่ใกล้เคียงกัน คืออยู่ในช่วงร้อยละ 65 - 77 ทำให้สามารถนิยามสรุปได้ว่า นิสิตครูสังคมศึกษานั้นมีความคิดเห็นตรงกับอาจารย์มหาวิทยาลัย ในเรื่องของการรู้เท่าทันสื่อที่จำเป็นที่ครูสังคมศึกษาควรมีในโลกแห่งการผันผวน (พัชราภรณ์ ดวงชื่น, 2561); (วัฒนาพร ระวังทุกข์, 2563)

2. แนวทางการปรับตัวของนิสิตครูสังคมศึกษาเพื่อการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัลในโลกแห่งการผันผวนตามจุดประสงค์ข้อ 2 จากผลการวิจัยพบว่า แนวทางทั้ง 4 ด้านคือ 1) ด้านการเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนการสอน 2) บทบาทหน้าที่ของผู้เรียนและผู้สอน 3) การออกแบบการจัดการเรียนการสอนและ4)การวัดและประเมินผล ในด้านการเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นในเรื่องของการที่ครูต้องมีทักษะในการใช้สื่อดิจิทัล ในการหาข้อมูล แยกแยะและเลือกใช้ข้อมูลเพื่อนำมาจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม และนอกจากนี้ยังเน้นเรื่องการคิดวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน เพื่อสามารถจัดเตรียมการสอนได้อย่างเหมาะสม ซึ่งด้านนี้ ตั้งข้อสังเกตว่ามีความสอดคล้องกับผลการวิจัย ในข้อที่ 1 คือ ด้าน 1 การใช้สื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอน ด้าน 2 การวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน ในเรื่องของการมีเข้าใจและสามารถเข้าถึง เลือกใช้ข้อมูลดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Kruse, K. ที่ได้สรุปเรื่องแนวทางการออกแบบการเรียนการสอน ต้องเริ่มต้นจากการวิเคราะห์ (Analysis) ก่อน คือ ผู้สอนต้องวิเคราะห์ความต้องการของกลุ่มผู้เรียนก่อนว่า มีความรู้เรื่องใดมาก่อนและมีความต้องการด้านการเรียนการสอนอย่างไรบ้างก่อนที่จะออกแบบการเรียนการสอน กำหนดบทบาทหน้าที่ของครูผู้สอนและวัดประเมินผลการสอนต่อไป (Kruse, K., 2008)

ดังนั้นนิสิตครูสังคมศึกษาควรเร่งปรับตัวและปรับเปลี่ยนแนวคิด เนื่องจากการสอนสังคมศึกษานั้นเป็นวิชาที่มีเป้าประสงค์ในการสร้างพลเมืองดีผ่านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการบูรณาการองค์ความรู้ทางสังคมศาสตร์สู่ชั้นเรียนสังคมศึกษา โดยเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสู่ความเป็นพลเมืองดี ครูสังคมศึกษาจึงควร

พัฒนาตนเองเพื่อเป็นแม่แบบในการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัลให้แก่ผู้เรียนเพื่อสามารถเนิ่นชีวิตในโลกแห่งการผันผวนนี้ได้อย่างรอบรู้ ก้าวทันและมั่นคงได้อย่างยั่งยืน

องค์ความรู้ใหม่

การมีทักษะการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล (Digital Literacy) เป็นสิ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งในนิสิตครูสังคมศึกษา ทั้งนี้ควรปลูกฝังทักษะการรู้เท่าทันสื่อให้นิสิตผ่านการสอดแทรกในรายวิชาหมวดสมรรถนะผ่านการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อสร้างความเป็นพลเมือง ในการสร้างทักษะการรู้เท่าทันสื่อ ควรปูพื้นฐานตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 ให้เกิดความรู้ ชั้นปีที่ 2 เกิดความเข้าใจ ชั้นปีที่ 3 เกิดการวิเคราะห์และชั้นปีที่ 4 สามารถเลือกใช้ได้สื่อเพื่อการปรับตัวในโลกยุคผันผวน (VUCA World) ได้ผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อาทิ เกมส์ คลิปวิดีโอและสื่อการสอนต่าง ๆ

สรุปและข้อเสนอแนะ

วิจัยเรื่องนี้ สรุปได้ว่า 1) ทักษะการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัลของนิสิตครูสังคมศึกษาเพื่อการปรับตัวในโลกยุคผันผวน พบว่า นิสิตครูสังคมศึกษาควรมีทักษะการรู้เท่าทันดิจิทัล 4 ด้าน คือ ด้าน 1 การใช้สื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอน มีพฤติกรรมบ่งชี้คือ เข้าใจและสามารถเข้าถึง เลือกใช้ข้อมูลดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้าน 2 การวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน มีพฤติกรรมบ่งชี้คือ มีความสามารถคิดวิเคราะห์ แยกแยะ ข้อมูล และทันต่อข่าวสารที่เปลี่ยนแปลงไปตามโลกาภิวัตน์ ด้าน 3 การตระหนักรู้ทางสังคม มีพฤติกรรมบ่งชี้คือเข้าใจและรู้ทันต่อความเป็นไปตามโลกาภิวัตน์ของสังคมไทยและสังคมโลก ด้านที่ 4 มีวิจรรย์ญาณในการรับข้อมูลข่าวสาร มีพฤติกรรมบ่งชี้คือ มีความสามารถในการไตร่ตรอง ตีความและเลือกใช้ข้อมูล ข่าวสารอย่างเหมาะสมและด้าน 5 ใช้สื่อดิจิทัลภายใต้กฎหมายมีพฤติกรรมบ่งชี้คือ มีความสามารถในการไตร่ตรอง ตีความและเลือกใช้ข้อมูล ข่าวสารอย่างเหมาะสม และ 2) แนวทางการปรับตัวของนิสิตครูสังคมศึกษาสามารถสรุปได้เป็น 4 แนวทาง คือ 1) ด้านการเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนการสอน 2) บทบาทหน้าที่ของผู้เรียนและผู้สอน 3) การออกแบบการจัดการเรียนการสอนและ 4) การวัดและประเมินผล มีข้อเสนอแนะดังนี้ 1) การพัฒนาทักษะการรู้เท่าทันสื่อในนิสิตครูสังคมศึกษาควรมีการพัฒนาในทุกด้านแบบองค์รวม (Holistic) ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์และจิตใจรวมทั้งต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และ 2) การพัฒนาทักษะการรู้เท่าทันสื่อในโลกยุคผันผวนควรที่จะเริ่มทำการพัฒนาได้ตั้งแต่นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาและควรพัฒนาต่อเนื่องจนถึงระดับมหาวิทยาลัยเพื่อให้เกิดเป็นสมรรถนะการรู้เท่าทันสื่ออย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. เรียกใช้เมื่อ 1 สิงหาคม 2566 จาก https://academic.obec.go.th/images/document/1559878925_d_1.pdf
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561-2580). สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ. คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. เรียกใช้เมื่อ 1 สิงหาคม 2566 จาก <https://drive.google.com/file/d/1XSBMp8OCsawJqECOB-XZLB91-cRrNsEV/view>
- ชุติมา สัจจานันท์. (2563). ความฉลาดรู้เรื่องสารสนเทศในสภาพแวดล้อมดิจิทัล. วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 46(1), 1-17.

- บุษบา สุธีธร. (2563). การบริหารการสื่อสารภาวะวิกฤตในโลกที่ผันผวน ไม่ชัดเจนซับซ้อนและคลุมเครือ. วารสาร
นักบริหาร, 40(2), 130-143.
- ปิยธิดา ลอเอี่ยม และคณะ. (2564). การพัฒนาแบบวัดการรู้ดิจิทัล (Digital Literacy) แบบพหุมิติของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยประยุกต์ใช้โมเดลเชิงโครงสร้าง. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา,
32(3), 71-86.
- พรชนิตร์ ลีนาราช. (2560). ทักษะการรู้ดิจิทัลเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้. T.L.A. Bullentin, 61(2), 76-92.
- พัชรภรณ์ ดวงชื่น. (2561). ผู้นำองค์กรในโลก VUCA. วารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน, 24(3), 450-458.
- วัฒนาพร ระวังทุกข์. (2563). สมรรถนะเด็กไทยในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World). ครูสภาวิทยาสาร, 1(1), 8-18.
- วิชาการและหลักสูตร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2566). จำนวนนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนคริน
ทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2566. เรียกใช้เมื่อ 2 สิงหาคม 2566 จาก <https://academic.swu.ac.th>
- ส่วนทรัพยากรบุคคล มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2566). จำนวนอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
เรียกใช้เมื่อ 30 เมษายน 2566 จาก <http://edservices.op.swu.ac.th/data>
- European Commission. (1994). Europe and the global information society. Recommendations to
the European Council by the High-Level Group on the Information Society. Brussels:
Belgium: EU publication.
- Gilster, P. (1997). Digital literacy. New York: John Wiley.
- Kruse, K. (2008). Introduction to Instructional Design and the ADDIE Model. Retrieved January 17
, 2022, from <http://www.elearningguru.com/articles/art2>
- Martin, A. (2003). Information and IT literacy: Enabling learning in the 21st century. London:
Facet.
- Martin, A. (2010). Digital literacy and the "digital society". C. Lankshear, & M. Knobel, Digital
literacies: concept, policies and practices. Brussels: Belgium: Peter Lang Publishing.
- Ministry of Education. (2003). Digital horizons: Learning through ICT. Wellington: New Zealand:
Ministry of Education.